

Direcció Newsletter: Esther Grau, Diana Marre i Beatriz San Román · Redacció dels continguts d'aquest número: Fleur Verbiest · Documentació: Anaïs Vidal · Traducció: Bruna Álvarez i Victòria Badia · Format i maquetació: Sofia Gaggiotti · Difusió: Maria Galizia.

info.afin@afin.org.es

ISSN: 2013-2956

El treball de cura infantil a Amsterdam i Barcelona

Aquesta *Newsletter* es basa en una investigació antropològica realitzada el 2009 a Barcelona i Amsterdam (Holanda). Les treballadores i treballadors de la cura infantil a Barcelona van ser motiu del meu interès a causa de la meua pròpia experiència, tant pel fet d'haver-ne tingut una treballant per a mi, com per haver estat jo mateixa una d'elles a Amsterdam. Caminant pels parcs infantils de Barcelona vaig observar algunes diferències interessants entre Barcelona i Amsterdam, en relació amb aquest tipus de feina. D'altra

banda, durant el període d'investigació, se'm van acudir diverses idees sobre l'espai que les i els professionals de la cura infantil ocupen a la societat. Aquesta tasca requereix d'una alta responsabilitat i confidencialitat. Tanmateix, moltes de les persones que el duen a terme no tenen contractes formals. Sovint el treball de cura infantil no es veu com una feina formal, sinó més aviat com un treball informal, senzill i poc valorat. El contrast entre les importants responsabilitats de les i els professionals de la cura infantil i el baix status de la

professió és un fenomen fascinant. Aquest fet interessant, junt amb la comparació del treball de cura infantil a Barcelona i Amsterdam, es va convertir en el tema fonamental de la meua investigació.

Per què algunes famílies contracten cuidadores pels seus fills i filles?

La majoria de famílies que contracten algú per què tingui cura dels seus nens i/o nenes, ho fan perquè tant els pares com les mares treballen fora de casa i, per tant, no tenen temps suficient per a la cura dels seus fills i filles. En el món existeixen moltes societats en les quals les dones realitzen les tasques domèstiques i els homes treballen fora de casa. Tanmateix, actualment, existeixen també moltes famílies en les quals pares i mares treballen fora de la llar. Com a conseqüència, ja no existeix cap membre de la família per a fer-se càrrec de la casa, la gent gran i els nens i les nenes. La quantitat creixent de dones que treballen fora de casa va portar a la necessitat de treballadores domèstiques –majoritàriament dones–, que entre d'altres tasques es fan càrrec de la cura de nens i nenes.

Les mares van començar a treballar fora de casa per diverses raons. En primer lloc, el creixent augment del cost de la vida fa difícil mantenir una casa amb un únic sou. En segon lloc, es va estimular les dones a treballar fora de casa a partir de l'augment de possibilitats laborals. Fi-

nalment, el sorgiment del moviment feminista impulsà les dones a sortir de l'àmbit privat i desenvolupar una vida professional. En moltes societats, les tasques del treball domèstic i de la cura passaren de ser una obligació de la dona a un ofici inferior, informal i poc valorat. Com a conseqüència, moltes dones de classe mitjana amb una educació superior prefereixen contractar algú per què s'encarregui d'aquestes tasques. L'augment del nombre de mares que treballen fora de casa està també relacionat amb un millor accés de les dones a l'educació superior. La cura infantil fa que sigui possible per als pares i les mares dedicar el seu temps a d'altres activitats importants per a ells. Però no totes les famílies guanyen prou diners per a contractar qui s'ocupi de la cura infantil. En general, contractar una treballadora –o treballador– de la cura infantil és car i, per tant, no resulta una opció assequible per a totes les famílies.

Pare i fill

Com troben les famílies les persones que contracten per a la cura infantil?

La resposta en aquesta qüestió revela una primera diferència entre Barcelona i Amsterdam. Hi ha dues maneres d'aconseguir una treballadora –o treballador– de la cura infantil. Es pot contractar a través d'una agència o trobar-la amb l'ajuda de la família, les amistats o bé

d'altres persones conegudes. A Barcelona, moltes de les persones que s'ocupen en la cura infantil no són originàries del país, per la qual cosa no tenen una xarxa social àmplia. Per això, han d'utilitzar els serveis d'una agència de treball domèstic i de cura per què els ajudi a trobar una família que necessiti una persona per dur a terme aquestes labors. A Amsterdam, la majoria dels treballadors de la cura infantil procedeixen dels Països Baixos i troben feina gràcies als seus contactes. Ambdós mètodes tenen avantatges i desavantatges.

Les agències de treball per a la cura infantil poden ser molt útils, tant per a les famílies que contracten com per a les persones empleades: a les primeres, els poden oferir a curt termini una persona que s'ocupi de la cura infantil; a les segones, un contracte formal. El principal desavantatge d'utilitzar una agència per a contractar una treballadora –o treballador– de la cura infantil és potser el reglament d'aquestes entitats, que sovint es viu com quelcom massa complicat. La contractació informal estalvia molt de temps a les famílies, ja que no han de seguir les normes de les agències; per contra, contractar de

manera informal implica localitzar la persona que s'ocuparà a través dels contactes de la família i les amistats. Això suggereix que almenys un dels contactes de la família ja la coneix i aquest fet proporciona una sensació de tranquil·litat i confiança. El següent exemple d'una mare a Amsterdam, Mira, mostra com es troben les

treballadores de la cura infantil a través de contactes.

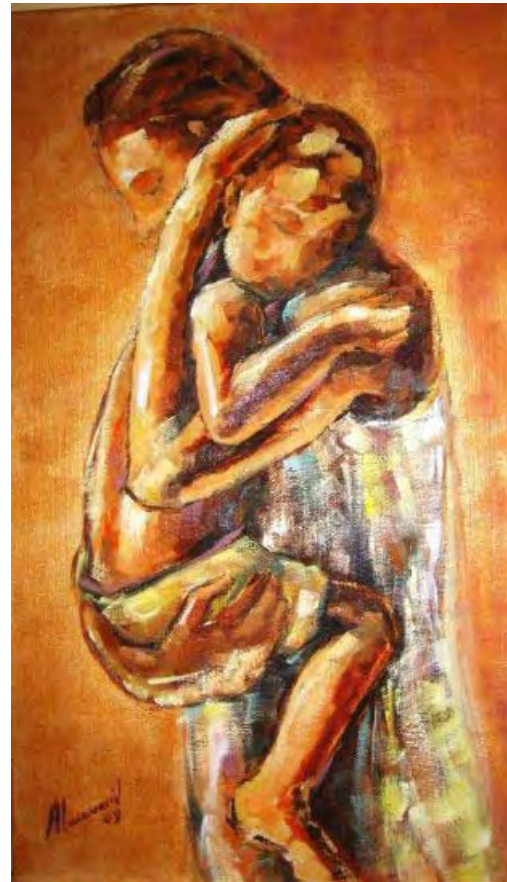
Fleur: Com vas trobar la cangur?

Mira: La cangur que teníem, que ara és a Perú i va tenir cura dels/les nostres fills/es més temps, és una noia del barri. De fet la coneixíem des que era adolescent i quan va ser gran es va encarregar dels/les fills/es d'uns amics. I sí, m'agrada la noia! Sabíem que s'ocupava dels nens/es i en un moment determinat li vàrem preguntar si volia tenir cura dels nostres. No volem ningú a casa que no coneguem. Vàrem pactar que mai trucaríem a una agència. La segona cuidadora és també una noia del barri. És la germana d'un noi de la classe de Jaira (la filla gran).

(Casa de Mira, 28/5/009, Amsterdam.

Entrevista original en anglès).

Trobar una treballadora o treballador de la cura infantil a través del veïnat té com avantatge que ella o ell no ha de recórrer grans distàncies per arribar a la casa. El seu caràcter informal, fa d'aquest treball una ocupació accessible a les persones immigrants que no disposen de permís de

Mare i fill

residència. Aquells que les ocupen, les poden recolzar en l'obtenció d'un status legal però, d'altra banda, la informalitat de l'ocupació les converteix en vulnerables a l'explotació i els abusos. Les persones que treballen en la cura infantil sense un contracte formal sovint es mostren submises a causa de la manca de possibilitats laborals. Un altre factor que contribueix a una possible explotació és la invisibilitat del seu treball, ja que està principalment ubicat dins de la llar. És un treball individual, aïllat i sovint no regulat.

Valoració de la cura infantil

Una altra qüestió important en relació amb el treball de la cura infantil és el valor dels nens i nenes i el valor del propi treball. Les perspectives respecte la infància han canviat, de manera que els nens i nenes han passat de ser éssers que participaven en la gestió de les tasques domèstiques, a éssers passius, vulnerables, sagrats i cars. No obstant això, no és així de forma universal i la vulnerabilitat de la infància pot ser considerada un cas típic de les actuals societats urbanes espanyola i holandesa, però no és aplicable a totes les societats.

En àrees urbanes, els nens i nenes petits van acompanyats per entrar en qualsevol espai públic o per sortir al carrer. La majoria dels pares i mares volen el millor per als seus fills i filles, i això inclou una persona adequada per a fer-se'n càrrec. Observar els desigs dels pares i mares en relació amb els seus fills i filles demostra com en són de valuosos per a ells, la qual cosa converteix la persona que s'ocupa de la seva cura en algú important. D'altra banda, el valor de la persona empleada en la cura infantil també depèn de les hores treballades. Algunes d'elles són estudiants i treballen com a cuidadores a temps parcial; d'altres exerceixen el seu ofici com a empleades a temps complet. Treballar freqüentment en la cura dels nens i/o nenes d'una mateixa família augmenta el valor del treball i de la persona treballadora: passar moltes hores a la setmana tenint cura dels fills o filles d'altres persones converteix la treballadora en algú que tindrà una important influència en el seu desenvolupament. En canvi, quan es tracta només d'unes quantes hores una cop per setmana, la influència és menor. La diferència en el nombre d'hores treballades és, doncs, de gran importància per

Passeig de tardor

a la valoració de la persona que treballa en la cura infantil i per al propi treball en general.

La cura infantil es considera sovint un ofici que requereix pocs coneixements i resulta fàcil de comprendre, però en realitat requereix d'un elevat nivell de compren-

sió i d'experiència. El fet que a l'actualitat existeixen cada cop més agències de cura infantil suggereix que el valor dels nens y les nenes està creixent i el reconeixement de la importància de la persona que s'ocupa de la seva cura en el seu desenvolupament. Tot i que els pares i mares segueixen atenent al nen, comparteixen la seva formació amb la cuidadora. El nen o nena aprèn d'ella, observant els seus hàbits i molt probablement acabarà copiant del seu comportament. El següent exemple de María, una treballadora argentina

Nens a la platja

que té un nen al seu càrrec a Barcelona, descriu la influència que la persona que en té cura, té sobre el nen.

Fleur: Creu que tenir una cuidadora influeix en el desenvolupament del nen?

María: És clar que sí.

Fleur: Com i per què?

María: Perquè la persona que cuida transmet els seus hàbits. Per exemple els pares són tot un exemple per al nen, com mengem, què diem... som l'exemple, perquè ells ho estan mirant tot. Estan observant com t'asseus, què fas, etc. Llavors quan els pares no hi són agafen l'exemple de l'altra persona, com la cuidadora.

(Parc del Guinardó, 08-04-2009. Barcelona).

El fet que el nen vegi la persona que en té cura com un exemple de comportament confereix al seu treball gran importància i valor. El nen –o la nena– pot veure aquesta persona com un segon/a pare/mare o com un/a germà/na, especialment si està amb ell sovint o si el nen no té germans ni germanes. Existeixen diversos factors que influeixen en la manera en la qual la persona empleada en la seva cura tracta

el nen. Algunes treballadores immigrants que tenen fills en el seu país d'origen poden experimentar profunds sentiments cap als nens o nenes que cuiden perquè els recorden els seus.

Les persones immigrades i la cura infantil

La necessitat d'ocupar persones en la cura infantil en ciutats europees com Amsterdam i Barcelona estimula les dones de països de baix nivell econòmic a immigrar a d'altres de més alt nivell en busca d'ocupacions en el sector domèstic. Les raons per les quals les famílies contracten treballadores immigrants i per les quals les dones emigren a Europa per a dedicar-se a treballar en el sector són diverses.

Algunes famílies sol·liciten específicament treballadores immigrants perquè tenen hàbits diferents als de les treballadores locals. Parlen una llengua diferent a la del país receptor, per la qual cosa poden oferir quelcom únic: ensenyar al nen o nena una llengua estrangera. Es pot donar el cas que les famílies prefereixin

una treballadora de la cura infantil d'una zona determinada perquè prioritzin els seus hàbits culturals en relació a la cura. El següent exemple d'una mare d'origen hongarès anomenada Zita, que viu a Barcelona amb el seu marit català i els seus tres fills, demostra que els hàbits culturals en relació a la cura infantil tenen una gran importància.

Fleur: Per què has triat una cuidadora no espanyola?

Zita: Per la cultura i la llengua. Té una altra visió de la cura i de l'educació d'un nen. No és millor ni pitjor, és simplement diferent, i com que jo vaig arribar amb dos nens petits sense experiència i no coneixia aquest món, em vaig sentir més segura i en família amb un tipus d'educació que coneixia.

(Casa de Zita, 11-05-2009. Barcelona).

Zita volia contractar preferiblement cuidadores hongareses, poloneses o alemanyes. Va trobar el que buscava en el consolat hongarès a Barcelona. Una altra raó per la qual les famílies contracten una

cuidadora immigrant està relacionada amb el sou, la flexibilitat i la disponibilitat d'aquestes treballadores. Moltes persones immigrants tenen salaris baixos i són més flexibles que les locals, a causa del seu status de subordinació com a immigrant. D'altra banda, les dones immigrants busquen feina en el sector domèstic a causa de la manca d'altres oportunitats d'ocupació. La majoria de llocs de treball d'aquest sector estan disponibles perquè els habitants locals prefereixen un altre tipus d'ocupació a temps complet. Les polítiques d'immigració poden utilitzar les dones indocumentades per omplir el buit davant la creixent necessitat de treballadores domèstiques. Això no obstant, també hi ha algunes dones immigrants amb un status legal treballant en el sector domèstic, per la seva disponibilitat i la seva urgent necessitat de treballar.

Contrast entre Amsterdam i Barcelona

Durant la investigació, vaig intentar d'obtenir la màxima informació possible sobre les diferències entre les persones

Instint protector

que treballaven en la cura infantil a Barcelona i a Amsterdam. La major part d'aquells que ho feien a temps complet a Barcelona eren dones immigrants d'Amèrica Llatina o de Filipines, que van arribar a la ciutat en busca d'una feina més ben pagada que la

que podien trobar als seus països d'origen. En canvi, les persones espanyoles que treballaven en la cura infantil a Barcelona a temps parcial eren majoritàriament estudiants. En aquest últim grup, totes les que vaig contactar per a la meva investigació van trobar el lloc de feina a través de la seva xarxa social d'amistats, família

Jocs d'estiu

o veïns. Per contra, les cuidadores immigrants habitualment l'havien trobat amb l'ajuda d'una agència. Una altra diferència destacable entre les unes i les altres és que, mentre les espanyoles únicament tenien cura dels nens o nenes, pràcticament totes les treballadores immigrants realitzaven a més altres tasques.

Treballar en el sector domèstic és la millor opció d'ocupació per a dones immigrants que no estan qualificades o a qui no se'ls reconeix la qualificació per a realitzar altres tipus de treball a Espanya. De fet, l'augment de dones immigrants respon a la demanda de treballadores barates i flexibles per al sector domèstic i de la cura infantil: les ofertes de treball per a immigrants se centren en el sector industrial per als homes i en el treball domèstic per a les dones. D'altra banda, aquelles que treballen a temps complet en la cura infantil tenen la possibilitat de desenvolupar una relació més estreta amb els nens i nenes. Moltes són mares, els fills o filles de les quals s'han quedat en el seu país d'origen.

La majoria de les persones empleades en la cura infantil a Amsterdam a temps parcial eren estudiants del país, que so-

vint exerceixen a més un altra ocupació. Gairebé totes les cuidadores immigrants eren *au-pairs* o havien iniciat la seva vida als Països Baixos com a *au-pairs*. Entre les treballadores a temps complet, les *au-pairs* eren majoria, però existien altres casos, tant de persones holandeses com immigrants, que vivien amb la família sense ser-ho. Normalment, les *au-pairs* tenen assignades tasques de neteja, que la major part de cuidadores a temps parcial no realitzen. En general, les observacions portades a terme a Amsterdam demostren que el treball de neteja i el treball de la cura infantil es fan per separat.

Una bona part de les *au-pairs* romanen amb les famílies només durant un any, i algunes famílies ocupen diverses persones en la cura infantil, ja que és difícil trobar qui vulgui estar ocupada en aquesta tasca a temps complet durant períodes molt llargs. D'aquesta manera, molts nens i nenes passen per l'experiència de tenir diverses cuidadores al llarg de la seva infància i han d'aprendre a adaptar-se i estar oberts a diferents persones.

En canviar d' *au-pair* cada any, viuen diverses ruptures del vincle. Al cap d'un temps, els nens poden començar a desen-

volupar certes defenses cap als sentiments de vincle, com la disminució de la bona disposició a vincular-se amb una nova cuidadora, la qual cosa influeix també a l'hora d'acceptar la seva autoritat. D'altra banda, les treballadores de la cura infantil senten que ser *au-pair* és una bona pràctica per quan en el futur tinguin la seva pròpia descendència. Moltes d'elles no tenen molta experiència en la cura infantil i aprenen molt durant el temps que treballen com a *au-pair* sobre com criar i tenir cura de nens.

I per últim, però no menys important, la meua investigació va incloure també els nens i les nenes. Durant molt de temps la investigació amb nens i nenes no es va prendre seriosament, però les seves veus tenen certament una gran importància. Passa sovint que les famílies contracten una treballadora o treballador de la cura infantil quan neix el seu segon fill o filla, ja que amb dos esdevé més complicat repartir les atencions. Tanmateix, tenir dos fills o filles pot resultar avantatjós si els nens tenen cura l'un de l'altre. Les filles o fills únics necessiten la cuidadora per tenir companyia. A diferència dels seus pares i mares, ella els hi dedica tot el seu temps

de manera exclusiva. A més, les persones que s'ocupen en la cura infantil són en general més joves i actives que els seus pares i mares. La majoria de les nenes i nens entrevistats a Barcelona i Amsterdam pensaven que ser jove era una de les característiques més importants de la seva cuidadora. Els que no tenien germans ni germanes sovint consideraven la persona que tenia cura d'ells com una amiga o un germà/na gran, tot i que això depenia lògicament de l'edat de la cuidadora.

Que el nen estigui acompanyat és sovint l'única raó per la qual les famílies contracten una treballadora o treballador de la cura infantil quan el seu fill o filla ja té una certa edat, ja que els espanta pensar que un nen o una nena de menys de deu anys estigui sol/a a casa, sense cap germà o germana.

En el cas de les treballadores immigrants, alguns nens i nenes assenyalen les diferències amb els adults de casa seva, com ara el color de la pell o el fet que parla amb un accent diferent. La seva vivència respecte a tenir un cuidador o cuidadora immigrant està enormement influïda per les opinions dels seus pares i mares sobre la immigració. També hi ha alguns nens i

nenes que argumenten que no existeix diferència entre els seus pares i les seves cuidadores, que són pràcticament iguals.

Jocs a la platja

PER REFLEXIONAR...

El treball de la cura infantil és vist sovint com un ofici informal que requereix de pocs coneixements i experiència. Entre les persones que s'ocupen en aquest ofici, algunes el consideren com un treball senzill, informal i a temps parcial, però per a d'altres és la seva principal font d'ingressos. Les idees estereotipades en relació al treball de la cura infantil fan que es devaluï tant el treball en si com les persones que l'exerceixen. Malgrat que els fills i filles sovint són vistos com el més preuat que una persona pot tenir a la seva vida, aquest valor emocional no fa que el treball de la cura infantil es consideri valuós.

La demanda de persones que treballen en la cura infantil a baix preu, generada per pares i mares que treballen, estimula les dones a migrar des d'altres països, creant una oferta de treballadores flexibles i "barates". Aquestes dones desenvolupen una gran dependència de les persones que les ocupen, donat que les seves possibilitats de trobar feina són limitades i, en alguns casos, que el seu status és de "il·legalitat". Aquesta dependència les converteix en éssers vulnerables per a l'explotació per part de les persones que les contracten.

Gràcies a l'existència d'agències de treball domèstic i de la cura, la cura infantil es converteix en part del sector laboral formal. Les esmentades agències introdueixen en molts casos un salari estàndard, la qual cosa fa disminuir l'explotació econòmica. Tanmateix, l'explotació pot donar-se d'altres maneres, com quan se li demana a la treballadora de la cura infantil tasques extra sense que rebi per això un salari més alt. El nombre creixent d'agències de la cura infantil fa suposar que aquest tipus d'ocupació s'està formalitzant. Les agències introdueixen certament els requisits per a les futures treballadores, assenyalant que no és una ocupació apropiada per a qualsevol. No obstant, aquest treball encara no es veu per part de moltes persones com una professió valorada. Els nens i nenes són molt valuosos per als seus pares i mares i, per tant, el treball de la cura infantil hauria de ser igualment valuós.

PER LLEGIR...

Colen, S. 1995. 'Like a mother to them': Stratified re-production and West Indian childcare worker and employers in New York, in: Ginsburg, F.D. and Rapp, R. *Conceiving the New World Order: The Global Politics of Reproduction*. pp 78-102. Berkeley: University of California Press.

Colen, S. 1989. Just a little respect: West Indian domestic workers in New York City, in: ed. Chaney, E.M. and Garcia Castro, M. *Muchachos no more: Household workers in Latin America and Caribbean*. pp 171-94. Philadelphia: Temple University Press.

Zelizer, V.A. Rotman. 2005. The priceless child revisited, in: ed. Qvortrup, J. *Studies in modern childhood: Society, Agency and Culture*. pp.184-200. London: Palgrave

LINKS D'INTERÈS

[The Anthropology of Children and Youth Network](#), VU University, Amsterdam).

[The Child Rights Home](#), Leiden.

[WeCare AuPair](#)

PER VEURE...

Criadas i senyores.

Dirigida per Tate Taylor. EE.UU.: DreamWorks Pictures. 2011. 138 min.

Una noia de la bona societat surenysa torna de la universitat disposada a convertir-se en escriptora i decideix

entrevistar les dones negres que s'han passat la vida treballant al servei de les grans famílies surenyes. Això sembrarà la llavor d'una veritable revolució dins del seu cercle d'amistats en una petita localitat de Mississippi.

Señora Doubtfire.

Dirigida per Chris Columbus. Estats Units: 20th Century Fox. 1993. 125 min.

Williams és pare i espòs. Els seus fills el consideren un pare meravellós, però la seva dona està cansada que es comporti com si ell

mateix fos també un nen. Després d'un divorci accidentat, tot i que lluita amb totes les seves forces per aconseguir la custòdia dels nens, el jutge no la hi concedeix. Llavors decideix fer-se passar per una senyora gran per tal de poder ser, si més no, la cangur dels seus fills.

Empleadas y patronas.

Dirigida per Abner Benaim. Apertura Films i Barakacine. Panamà/ Argentina 2010. 58 min.

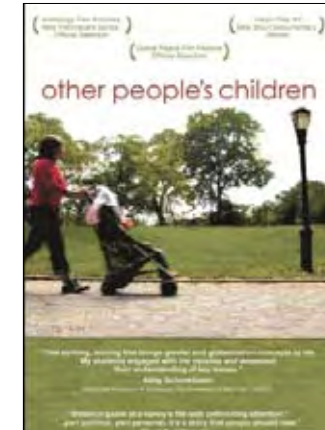

Un documental sobre les empleades domèstiques i la seva peculiar relació amb les persones que les contracten.

Rics i pobres, sota un mateix sostre, comparteixen vides senceres i com a conseqüència sorgeixen llaços emocionals molt complexos. En aquest documental creatiu, el conflicte de classes i les barreres socioeconòmiques culturals a Llatinoamèrica són explorades des de l'interior de les cases, amb una mirada irònica, irreverent i reveladora.

Other people's children.

Dirigida per Beth Miranda Botshon. Producció: Miguel Ayuso. 2011. 42 min.

Milers de dones a la ciutat de Nova York tenen cura dels nens i nenes d'altres persones, treballant llargues

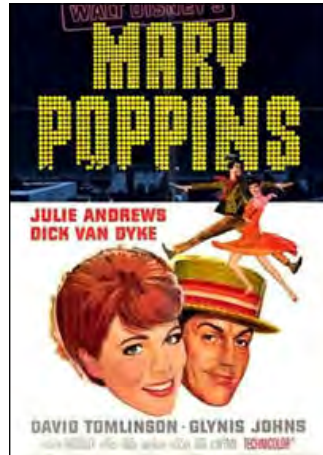
jornades per mantenir les criatures segures i els seus pares i mares feliços. Formen una columna vertebral invisible de l'economia novaïorquesa. Aquest documental és una mirada íntima i reveladora cap a les vides de tres dones que treballen com a *nannies* a Nova York i els reptes que afronten.

[The Nanny Business.](#)
Dirigida pe Shelley
Saywell. Bishari Films.

El mercat del treball domèstic que porta a Canadà unes 5.000 dones cada any per treballar com a cuidadores. La majoria d'elles arriben fugint de la pobresa a Filipines i deixen enrere els seus propis fills i filles. Aquest documental segueix el viatge d'Edelyn i Joelina, dues mares solteres amb estudis universitaris, determinades i valents.

[Mary Poppins.](#)
Dirigida per Robert
Stevenson. Estats
Units: Walt Disney.
1964. 139 min.

La vida d'una família anglesa formada per un pare banquer, una mare sufragista i dos nens rebels –que pretenen cridar l'atenció dels seus pares fent la vida impossible a totes les cangurs–, es veurà alterada amb l'arribada de Mary Poppins, una extravagant institutriu.

PROPERES ESDEVENIMENTS D'INTERÈS

CONGRESSOS

[4 ICAR: International Conferences on Adoption Research.](#) Del 7 al 11 de juliol del 2013. En Bilbao. Data límit *Call for papers*: 15 de desembre del 2012.

[Pan-African Anthropological Association 2012 Conference.](#) Nairobi, Kenya, del 13 al 14 d'agost del 2012.

[International Geographical Congress 2012 Plants, Play and Place: Green Environments as a contribution to children's healthy development.](#) Colònia, Alemanya. Del 26 al 30 d'agost del 2012.

[Seminar of the Comitee on Family Research 2012: new familiy forms following the family disolution: consequences in / on postmodern society.](#) Leuven, Bèlgica. 12-14 de setembre 2012.

[Children, Young People and Adults: Extending the Conversation.](#) Lancashire, Gran Bretanya. Del 5 al 7 de setembre del 2012.

[2nd International Conference on Geographies of Education.](#) Loughborough, Regne Unit. Del 10 a l'11 de Setembre de 2012.

[Solidarity, Memory and Identity. Interdisciplinary Conference.](#) Gdańsk, Polònia. Del 20 al 21 de setembre del 2012.

[Mothering, Science and Technology.](#) Toronto, Canadà. Del 18 al 20 d'octubre del 2012.

FORMACIÓ

[Musicoterapia y terapias creativas en exclusión social y violencia de género.](#) Del 23 al 27 de juliol del 2012. Campus Universitari de Teruel.

[Trastornos del comportamiento en la infancia y adolescencia.](#) Del 23 al 27 de juliol del 2012. Ejea de los Caballeros, Zaragoza.

DOCUMENTS

[La infancia en España 2012-2013: el impacto de la crisis en los niños.](#) G.González-Bueno, A. Bello, M. Arias. UNICEF España.

SUBSCRIPCIÓ:

Per subscriure's de forma gratuïta a aquesta Newsletter, enviar un correu electrònic a la següent adreça:
info.afin@afin.org.es

SOBRE L'AUTORA DELS TEXTOS

Fleur Verbiest

Nascuda a Amsterdam, Fleur Verbiest va estudiar Antropologia a la universitat d'aquesta ciutat i va realitzar un intercanvi d'Erasmus amb la Universitat Autònoma de Barcelona. Aquesta experiència li va resultar tan interessant que el 2008 va tornar a la ciutat comtal per tal de cursar un Màster d'Antropologia. Per a la tesina d'aquest màster, va dur a terme una investigació sobre cuidadores a Amsterdam i Barcelona.

"Sempre vaig tenir interès pels immigrants llatinoamericans a Espanya i, amb aquesta investigació, vaig poder investigar una petita part de les seves vides des d'una perspectiva àmplia que es relacionava amb la meva vida personal" afirma.

Actualment viu a Amsterdam i treballa a La Haia per a l'Organització Holandesa per a Investigacions Científiques. Els seus principals interessos se centren en els estudis sobre la infància, les migracions i el treball domèstic, a més de les cultures i l'art.

SOBRE LA AUTORA DE LES IL·LUSTRACIONS

Montse Almonacid Cebrián

Aquesta pintora tarragonina s'interessa per la pintura des de molt petita; després de formar-se amb reconeguts professors, entra a l'Escola d'Arts i Oficis Artístics del Penedès. L'any 1994 obté el Diploma "Dibuix i Pintura" de "Planeta-Agostini" a Barcelona.

Almonacid defineix la seva obra com una via per exterioritzar els seus sentiments; segons paraules de la pròpia artista: "l'art forma part del meu "dia a dia", qualsevol situació, persona o paisatge em serveix per "plasmari-ho" en un tros de paper... no puc entendre la vida sense l'art"

Ha exposat arreu de Catalunya, Espanya i d'altres països d'Europa com ara Itàlia, Berlín, París o Portugal. Entre els últims reconeixements rebuts cal destacar-ne: la Medalla Galeria ESART 2011 i 2010 per "Dormint" i "Parella" respectivament, el 2on premi dins la 26ena Mostra Artística Sant Raimon de Penyafort per "La font del poble del meu pare", i la Menció d'Honor del Certamen conectArte de Córdoba per "La ballarina".

Per saber més de l'artista i la seva obra:

<http://almonacid.artelista.com>